

A359-1/2011.
(A359-2/2010-2014.)

J e g y z ő k ö n y v *

az Országgyűlés **Kulturális és sajtóbizottságának**
A Medgyessy-, Gyurcsány-, Bajnai-kormányok kulturális kormányzatainak
esetleges visszaéléseivel foglalkozó albizottsága
2011. február 25-én, pénteken 10 órakor
a Nemzeti Örökségvédelmi Központban (NÖK) (1113 Budapest, Daróci u. 3.)
megtartott üléséről

**A jegyzőkönyv eredeti hitelesített példánya az Országgyűlés Levéltárában megtalálható.*

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	3
<i>Az ülés résztvevői</i>	4
<i>Elnöki bevezető, a napirend elfogadása</i>	5
<i>Tájékozódás a Kulturális Örökségvédelmi Szakszolgálat 2007-2010 között végzett tevékenységéről</i>	5
<i>Tájékoztatók</i>	5
<i>Kérdések</i>	8
<i>Egyebek</i>	26

Napirendi javaslat

1. Tájékozódás a Kulturális Örökségvédelmi Szakszolgálat 2007-2010 között végzett tevékenységéről
2. Egyebek

Az ülés résztvevői

Az albizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Gulyás Dénes** (Fidesz), az albizottság elnöke

Menczer Erzsébet (Fidesz)
Németh Zoltán (Fidesz)
Pálffy István (KDNP)

Helyettesítési megbízást adott

Dr. Puskás Imre (Fidesz) Menczer Erzsébetnek (Fidesz)

Meghívottak részéről

Hozzászólók

Dr. Csorba László főigazgató (Magyar Nemzeti Múzeum)
Rezi Kató Gábor főigazgató-helyettes (Magyar Nemzeti Múzeum)
Németh Lászlóné gazdasági igazgató (Magyar Nemzeti Múzeum)
Dr. Kálnoki-Gyöngyössy Márton igazgató (Pest Megyei Múzeumok
Igazgatósága)
Czene András régészeti osztályvezető-helyettes (Megyei Múzeumok
Igazgatósága)

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 01 perc)

Elnöki bevezető, a napirend elfogadása

GULYÁS DÉNES (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Tisztelt Megjelentek! Köszönöm szépen a pontos megjelenést. Engedjék meg, hogy köszöntsem a Magyar Nemzeti Múzeumtól dr. Csorba László főigazgató urat, Rezi Kató Gábor főigazgató-helyettest, Németh Lászlóné gazdasági igazgatót, a Nemzeti Örökségvédelmi Központtól Hable Tibor szakmai főigazgató-helyettest, a Nemzeti Fejlesztési Minisztériumtól dr. Hatházi Gábor fősztályvezető-helyettest, a közgyűjteményi osztályról és Belovai Sándornét, aki megfigyelőként az Állami Számvevőszéktől van jelen. Továbbá az albizottság tagjait is tisztelettel köszöntöm, továbbá dr. Kálnoki-Gyöngyössy Mártont, a Pest Megyei Múzeumok igazgatóját, egyetemi adjunktust, és Czene András régészeti osztályvezető-helyettest.

Az albizottságból négy kormánypárti képviselő van jelen, egy kormánypárti képviselő helyettesítését Menczer Erzsébet képviselő asszony fogja ellátni, Puskás Imrét fogja helyettesíteni. Azt szomorúan tapasztalom, hogy az ellenzéki képviselők közül senki nem jött el erre az ülésre. Nem hiszem, hogy ez konstruktív ellenzéki hozzáállásnak nevezhető, ez csak a személyes megjegyzésem ehhez. Megállapítom, hogy az albizottság határozatképes. Mindenki megkapta az albizottsági tagok közül a napirendi pontokat. Változást senki nem jelzett ebben, ezért most kérdezem, hogy van-e valakinek hozzáfűznivalója a napirendi pontokhoz. *(Nincs jelentkező.)* Akkor felteszem szavazásra a kérdést. Elfogadjuk-e a napirendeket? *(Szavazás.)* Egyhangú. Köszönöm szépen.

Tájékoztató a Kulturális Örökségvédelmi Szakszolgálat 2007-2010 között végzett tevékenységéről

Az első napirendi pont, tájékoztató a Kulturális Örökségvédelmi Szakszolgálat 2007-2010 között végzett tevékenységéről. Engedjék meg, hogy az elképzelésemet erről elmondjam. Elöljáróban megkérem majd dr. Kálnoki-Gyöngyössy Márton urat, hogy nézeteit ismertesse ezzel kapcsolatban, utána pedig Czene András régészeti osztályvezető urat egy power pointos bemutató megtartására, utána pedig a képviselőket kérném meg arra, hogy tegyék fel a kérdéseket. A kérdések módjának javasolom, hogy ne csomagban tegyék fel a kérdéseket, hanem egyenként. Tehát egy kérdés, arra kérjük szépen a választ, aztán a következő kérdés. Ha ez így megfelel, akkor ahhoz meg kell ezt szavazni. Megkérdem tehát az albizottság tagjait, hogy ennek az ülésnek ezt a módját elfogadják-e. *(Szavazás.)* Egyhangú. Köszönöm szépen.

Első hozzászólóként megkérem dr. Kálnoki-Gyöngyössy Márton, megyei múzeumigazgató urat, hogy tartsa meg előadását. Köszönöm szépen.

Tájékoztatók

DR. KÁLNOKI-GYÖNGYÖSSY MÁRTON (Pest Megyei Múzeumok Igazgatósága): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Albizottság! Hölgyeim és Uraim! Én nagyon röviden arról szeretnék beszélni, hogy hogyan jött létre a KÖSZ és milyen feladatai voltak. A történet természetesen sokkal régebben kezdődik, nem 2007-ben. Magyarországon hagyományosan a régészeti feltárási jog múzeumokhoz kapcsolódott, így volt ez már a két világháború közötti közgyűjteményi törvényben is, ahol szó szerint azt olvashatjuk, hogy a feltárási joggal a múzeumok rendelkeznek. Ez egészen 2004-ig így volt, 2001-ig egyébként törvény szabályozta a feltárási jogot és a feltárási jogosultakat a 2001-es örökségvédelmi törvény delegálta, ennek a megállapítását miniszteri rendeletbe. Erre való hivatkozással 2007-ben Hiller István a több évtizedes gyakorlatot megváltoztatva úgy döntött, hogy a nagyberuházásokat megelőző feltárások jogát egy újonnan létrehozandó intézménynek, a

Kulturális Örökségvédelmi Szakszolgálatnak adja. Ez 2007 márciusában történt, 2007 áprilisában lépett hatályba a régészeti feltárásokat szabályozó rendelet ilyen értelmű módosítása, létrejött az új költségvetési szerv feltárási jogosult, ezáltal a korábbi feltárási jogosultaktól elkerült ez a jog, ez a lehetőség, ez a feladat, és természetesen elkerült az erre rendelt forrás is. Három éven keresztül tapasztalhattuk a KÖSZ tevékenységét, sok mindent láttunk. El kell azt mondani, hogy miközben a létrejöttékor valamennyi szakszervezet, feltárási joggal rendelkező intézmény egy emberként tiltakozott, viszonylag rövid időn belül a KÖSZ kötelékében megjelent néhány feltárási intézmény, akik a korábbi tiltakozó véleményüket egy kicsit megváltoztatva beálltak a csatasorba, és feltűntek a KÖSZ alvállalkozóiként különböző feltárásokon több száz milliós szerződésekkel együtt.

A megyei múzeumok többsége azonban kikerült ebből a körből, nem nagyon kötött velük a KÖSZ szerződést, különösen a közép-magyarországi régióban volt nagyon súlyos a helyzet, és ezt nekem személy szerint volt szerencsém végigkísérni az itt tapasztalható anomáliákat is.

Egy konkrét esetre hadd utaljak: Dabas területén a KÖSZ egy nagyberuházást megelőző ásatás során gyakorlatilag a fél középkori falut eldózerolta, és a középkori temetőt olyan szinten tönkre tette, hogy a templomdombról lógtak ki a lábszár- és a kézcsontok, úgy vonultak le a területről egyrésztől, másrésztől pedig amikor a múzeum régészei a KÖSZ-ös ásatást követően terepre léptek, akkor a hányókból nagy értékű tárgyakat, műtárgyakat tudtak összeszedni, ami nekem személy szerint nagyon fáj. Lévén, hogy numizmatikus vagyok és középkori aranypénzekkel foglalkozom, velencei aranydukátot is találtak a hányóban. Ez egy nagyon nagy értékű pénz. Ha a mai aukciós katalógusokat végiglapozva megnézik, akkor látják, hogy több volt mint felelőtlenség, hogy ilyen tárgyak ott maradhettek, de nem szeretném lebecsülni az előkerült egyéb fémtárgyakat és kerámiatárgyakat sem, mert azok is szép számmal kerültek elő.

Mind a mai napig látható egyébként ebből az anyagból egy kiállítás a Pesti Vármegye Házán a kápolna helyiségében. A tudomány nagy nyeresége az, hogy a középkori Dabas leletanyaga mégsem veszett el teljesen, köszönhetően annak a néhány régésznek, aki ezeket a leleteket összegyűjtötte. Ugyanakkor nem tudjuk felbecsülni, hogy mi az, ami elpusztulhatott. Hogyha szakszerű kutatásra került volna sor, akkor valószínűleg sokkal gazdagabbak lennénk, gazdagabb lenne a tudomány és a kulturális örökségünk jelentős elemei is megmaradhattak volna.

Amit mi tudtunk, és sejtettünk, az a helyzet, az a valóság, ami úgy tűnik, hogy még sokkal rosszabb volt. Nem gondoltunk arra, hogy leletfeldolgozás címén olyan folyamatok zajlanak, amelyekkel a Pest Megyei Múzeumok tavaly ősszel szembesült az első lelet átvétele kapcsán. Arra szeretném kérni a tisztelt albizottságot, hogy kiosztanék most egy restaurátori szakvéleményt arról az anyagról, amelyet a múzeum átvett a Kulturális Örökségvédelmi Szakszolgálat jogutódjától, a Magyar Nemzeti Múzeum Nemzeti Örökségvédelmi Központjától, amely jól jelzi, hogy nem éppen gondos gazdái voltak a KÖSZ egyes szakemberei ennek a leletanyagnak, és szeretném aláhúzni, hogy ez csak a Pest megyei leletanyag. Tartok tőle, hogy az ország többi, 18 megyéjében is hasonló folyamatokkal fogunk szembesülni. Még egy nagyon fontos adat: több mint 20 milliárd forint folyt keresztül a Kulturális Örökségvédelmi Szakszolgálat intézményén. Hogyha ez a pénz nem kellőképpen hasznosult a kulturális örökség megmentése érdekében, akkor jóval nagyobb a baj annál, mint amit mi három éven keresztül a legrosszabb feltételezésekben is megfogalmaztunk és gondolni mertünk. Nagyon szépen köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm az igazgató úrnak a megjegyzését. És akkor most tisztelettel megkérném Czene András urat, hogy ezt a bemutatót szíveskedjen megtartani.

CZENE ANDRÁS régészeti osztályvezető: Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Tisztelt Albizottsági Tagok! Amiről most beszélni fogok, egy olyan téma, amelyben egészen – ahogy Gyöngyössy Márton úr említette – tavaly őszig volt bepillantásunk. A Pest Megyei Múzeumok Igazgatósága azon kevés intézmény közé tartozott, akik nem voltak hajlandók elvi alapon együtt dolgozni a KÖSZ-szel, és éppen ebből kifolyólag semmilyen módon nem kerültünk érintkezésbe azokkal a munkákkal, amelyek számunkra háttérben, úgymond a sötétben zajlottak.

Tavaly ősszel kaptunk egy kis lámpást és ennek a lámpásnak a fénye ráesett néhány olyan dologra, amelyet most szeretnénk bemutatni. Ahhoz, hogy érthető legyen az, amiről beszélek, egyetlen egy diát engedjenek meg, hogy a restaurálás folyamatáról, a régész-háttérmunkáról bemutassak. Mikor a terepen a tárgyak kikerülnek a közegükből, a gödrökből, sírokból, régészeti objektumokból, akkor először a régészeti raktárbázisokon a mosásukra kerül sor: lemossák róluk a földet. Ezt követi általában egy vegyi tisztítást, hogyha olyan szennyeződés van a kerámián, ami nem jön le, amelyet savazásnak is hívunk: egyszerűen lemarják ezt a típusú meszes, vízköves szennyeződést.

A következő lépés egy nagyon aprólékos mechanikai tisztítás. Nem mindent visz le a sav sem, meg vannak olyan esetek, amikor nem szabad savat alkalmazni. Ilyen esetekben, a képen látható módon, nagyon óvatosan, finom módszerekkel kell megtisztítani a kerámiát. Ezt követi egy válogatás, mert a leggyakrabban kis darabokban kerülnek elő a gödrökből a kerámiák, és hogyha sikerül kiválogatni, hogy mely darabok tartoznak egy edényhez, akkor ezeket össze lehet ragasztani, ki lehet egészíteni, és egy olyan műtárgy jön létre, amelyet már bátran kitehetünk egy kiállításra.

A munkát pedig a leltározás, tehát a nyilvántartás követi, zárja, és ezzel a hatályos jogszabályoknak megfelelő módon nyilvántartásba kerülnek a tárgyak.

Most nézzük, mit kaptunk mi a KÖSZ-től tavaly ősszel. Itt kicsit sötét a kép, de talán látható, hogy a kerámia erősen szennyezett, tehát talán megmosva megvolt, bár kézzel kapargatva is elég jól jöttek le róluk a szennyeződések. Itt egyértelműen a savazás maradt el, ezen a kerámián. Ez pedig alig látszik ki a kosz alól, hogy mi volt az edény eredeti színe.

Ez egy vörös festésű római kerámia, ami szintén erősen szennyezett.

A másik probléma az, ami megint csak gyengén látszik a képen, hogy az egy dolog, hogy koszos maradt a kerámia, de a nyilvántartásba-vételt is úgy oldották meg, hogy a leltári számokat gyakorlatilag a koszra írták rá. Sok esetben már az átvett kerámiákról is, ahogy ez pereg le, tűnnek el a leltári számok, tehát ez egy elég felelőtlen dolog, mert évek, évtizedek múlva már nem lehet beazonosítani a tárgyat, hogy eredetileg milyen számhoz tartozott.

Itt egy olyan esetet láthatunk, amikor látható, hogy a leltározás megelőzte a normál folyamatban az összeragasztás lépését. Normál esetben ez látható, hogy egy edény, tehát egy leltári számra kellett volna tenni. Minden egyes cserépdarabon külön számot láthatunk, tehát előbb beleltározták és csak utána vették a fáradságot, hogy megnézzék, hogy egyáltalán összetartoznak-e. Ez a tárgy egyébként itt ki is van állítva, meg a többi példa is kézzel fogható, tehát nyugodtan vegyék a kezükbe a végén.

Ez a kép arról tanúskodik, hogy mikor összeragasztották ezeket a tárgyakat, nem tisztították meg előtte a törésfelületet, tehát nem kerámiát ragasztottak kerámiához, hanem koszt koszhoz, és nem csoda, hogy ezek esnek szét, alig tartja őket valami.

Összefoglalásul láthatjuk, hogy hogyan néz ki egy római korsó, a bal oldalon, a KÖSZ restaurálása után, nincs összeragasztva, nincs rendesen megtisztítva, nincs kiegészítve, egy majdnem ugyanolyan darabnak a múzeumban elkészült változatát láthatjuk a jobb oldalt.

Problémákat tapasztaltunk a leltározás kapcsán is, a leltározás egy nagyon szigorú szekvencia a minisztériumi jogszabályok szerint, ahol a tételek sorszám szerint egyesével kéne hogy kövessék egymást. Itt látható, hogy a 2-es után a 28-as jön. Ennek két oka van: egyrészt szerencsétlen módon van sorba rendezve, nem numerikus, hanem alfanumerikus

alapon, tehát a 2-es után van az 1-es, 10, 11, 12, 13, 14-es, hogy 15-től 19-ig hol van, azt nem tudjuk. A 2-es után a 21-es jönne itt sorszám szerint, de láthatjuk, hogy a 28-as a következő, és így tovább. Elég sok ilyen esetet találtunk, ez gyakorlatilag jogszabályellenes.

A régészeti utómunkákhoz tartozik a publikációs előkészítés is. A tárgyakat lerajzolják. A bal oldalon egy olyan milliméter-rajzot láthatunk, amelyet a KÖSZ nekünk végleges tárgyrajként adott át. Tudni kell, hogy ez egy munkaközi állapot, tehát a rajzoló először milliméter papírra rajzolják le a tárgyakat, és a végén pausszal vagy valamilyen számítógépes alkalmazással ezt kihúzzák, készre gyártják. Látható a különbség: bal oldalt a KÖSZ tárgyraja, másik oldalon a múzeumi tárgyrajz.

Összefoglalásképpen elmondhatjuk azt, hogy a KÖSZ-től átvett anyagnál a kerámia mosása csak részben készült el, vegyi tisztításnak, savazásnak nyomát nem láttuk, mechanikai tisztításnak úgy szintén nincs nyoma. Válogatás csak részben történt meg, az összeragasztás, kiegészítés kapcsán ragasztás részben, kiegészített edényt mi nem kaptunk, és a leltározásnál pedig egyrészt az a probléma, hogy egyrészt a szennyeződésre vezették fel, másrészt pedig szabálytalan logikával jelenik meg ez a nyilvántartásban. Elég nagy nyilvántartási hézagokkal. Úgyhogy ennyit szerettem volna mondani magáról a leletanyagról.

Még egy dologra szeretném felhívni a figyelmüket. A KÖSZ korábbi vezetőinek utolsó heteiben mi megkaptuk a Pest megyei ásatásokra vonatkozó szerződéseket és kimutatásokat, hogy milyen mértékben készültek el régészeti feldolgozó munkák, és ott azt tapasztaltuk, hogy igen nagy aránytalanságok keletkeznek az egyes szerződéseknél és munkáknál. Gyakorlatilag a modellt nem tartjuk szerencsésnek. Úgy szerződtek le a KÖSZ-szel régészeti feldolgozási utómunkákra az egyes intézmények, hogy még azt se tudták, hogy mi fog előkerülni. Tehát gyakorlatilag, ha valamelyik lelőhelyről három kamionnyi lelet került elő, a másikkal pedig csak két zacskó, a lelőhely mérete pedig megegyezett, ugyanolyan összegeket kaptak felhasználásra. Egy konkrét példát is tudok mondani, ahol számokat tudok idézni: a pilisvörösvári MOL-vezeték, Százhalombatta-Pilisvörösvár MOL-vezeték feltárása kapcsán két intézmény esetében, az egyik esetben ugyanakkora területen ugyanannyi pénzért az ELTE 694 zacskó kerámiát restaurált, a Magyar Nemzeti Múzeum 187-et, az ELTE 1592 leltári tételt rögzített, míg a Nemzeti Múzeum 400-at, tehát nagyjából háromszoros különbségek vannak. Nem szeretnék prejudikálni, csak arra szeretném felhívni a figyelmet, hogy a modell nem jó, aránytalanságok jelentkeznek, és így nem elvégzett munka az elszámolás alapja, hanem valami más.

S végezetül még, amit annak idején a Pest megyei megyeházán sajtótájékoztatón bemutattunk, hogy ennek az elszámolásnak a végeredménye olyan dolgokat szül, hogy míg a megyei múzeumnál nagyjából 50 ezer forintért annak idején egy teli láda kerámia restaurálására került sor, ami annyira nehéz, hogy Gulyás Dénes elnök úrral ketten alig tudtuk tartani, addig ezeknél az intézményeknél most alsós matektudással ezt az összeget, amit ráfordítottak, leosztva, nagyjából ennyi restaurálására került sor.

Még egyszer mondom: én csak arról tudtam beszélni, amire a mi kis lámpásunk fénye itt a nagy sötétségben rávetült, ott csupa ilyen dolgot tapasztaltunk. Nem vagyunk abban a helyzetben, hogy felkapcsoljuk a villanyt, de azt gondolom, hogy talán ez a bizottság alkalmas lesz arra, hogy világos és tiszta helyzetet teremtsen az ügyben. Köszönöm szépen a figyelmet.

Kérdések

ELNÖK: Én is köszönöm. Engedjék meg, hogy az első kérdést én tegyem fel Csorba László úrnak. Főigazgató úr! Az ön által adott adatszolgáltatás alapján az a benyomásom, hogy a Magyar Nemzeti Múzeumnak, a KÖSZ alvállalkozójaként végzett tevékenységének ellátásához rengeteg emberrel kellett eseti megbízási szerződést kötnie. A Nemzeti Múzeum állománya nincs felkészülve ilyen típusú feladatok ellátására. Miért vállalta ezt el az

intézmény, az önkormányzati fenntartási megyei múzeumok kárára a megelőző feltárási munkákat? És nem gondolja-e, hogy ezzel tudatosan nehéz helyzetbe hozta a megyei múzeumokat s más közgyűjteményeket? Köszönöm.

DR. CSORBA LÁSZLÓ főigazgató (Magyar Nemzeti Múzeum): A KÖSZ működése és a Magyar Nemzeti Múzeum együttműködése a KÖSZ-szel, ez egy korábbi időszakban kialakult jogszabály, és itt a kulturális politikával sok mozzanatában összefüggő környezetben került sor erre. Ha megnézzük a munkák korabeli körülményeit, viszonyait, hogy kik hogyan vettek ebben részt, ezeknek megvoltak a korabeli intézmények által szabályozott viszonyai, ezeknek egy részét lehet vitatni. Tehát azok a szabályok, rendeletek, amelyek alapján a döntések történek, azok bizonyára vitathatók. Egy államigazgatási intézmény nem foglalkozik a törvényesség, vagy nem foglalkozhat a törvényesség vizsgálatával, kvázi nem törvényességi felügyeletet csinál. Hogyha hoz egy rendeletet egy miniszter, azt a legtöbb esetben természetesen az intézményeknek végre kell hajtani.

Az, hogy milyen vitákat, problémákat vetett ez fel, hogyha úgy látjuk, hogy egy ilyen rendeletnek problémái vannak, hogy ez lehet, hogy a törvényekkel, egyebekkel nincs arányban, erre természetesen figyelmeztetni lehet, sőt kell is az adott intézkedést elrendelőt. De egy adott államigazgatási rendben nagyon szűk az a kör, amiben ennek ellent lehet állni.

A Nemzeti Múzeum valóban nem a megelőző feltárásokra létrejött intézmény, ugyanakkor rendelkezik olyan régészeti kapacitással, amely adott esetben alvállalkozóként besegíthet egy-egy ilyen feladat megoldásába. Az, hogy a KÖSZ létrehozásának, az ezzel kapcsolatos megfontolásoknak milyen hátsó szándékai voltak, azt kell mondanom, amit Kálnoki igazgató úr elmondott, az szerintem így van. Tehát valóban ez volt az alaphelyzet.

Érthető az is, hogy szubjektív elemekre is utal, hiszen ő részese volt ezeknek a problémáknak. Lehet, hogy ebből a szempontból a Nemzeti Múzeum szerencsésebb helyzetben volt, tehát nem olyan helyzet alakult ki, hogy ennek a feltett kérdésnek az etikai oldalát maga az államigazgatási gyakorlatában mindenképpen is kíméletlenül érvényesíteni kellett volna. Ha megnézzük a többi megyei múzeumot, az arányokat, nem tudom, lehet, hogy tényleg a megyei múzeumok többsége nem vett ebben részt. Ezt most nem néztem meg, nem tudom fejből, de tény az, hogy számos más intézmény is elfogadta azt, hogy a KÖSZ egy realitás, egy miniszteri realitás alapján működik, és ugyan lehet vitatni a dolgot, sőt itt nagyon alaposan lehet vitatni, de mégis egy adott helyzetben egy államigazgatási intézmény egy jogszabályi környezetben végrehajt feladatokat, és ennek során jelzi természetesen, ha problémák vannak.

Az, hogy a mi szakembereink adott esetben nem minden munkát tudnak ellátni, és ahhoz be kell vonni más alvállalkozókat is. Ez általános, tehát ez máshol is így van. Ha a megyéknél konkrétan megnéznénk, ez ott is így lenne, ennek a részleteit nem tudom megítélni, ha egy-egy konkrét esetet megnéznénk, akkor meg lehetne nézni, hogy mennyire indokolt, mennyire nem. Összességében az én benyomásom az volt, amikor én ezzel a problémakörrel találkoztam, az intézmény tradícióját és múltját is végigtekintve, hogy én nem éreztem olyan kirívó problémát, ami miatt én akár, amikor hivatalba léptem – ez már az egész KÖSZ-korszak utolsó pillanatait voltak -, hogy úgy éreztem volna, hogy itt azonnal lépni kell. Annál is inkább, mert akkor már a kollégákkal folyamatos kapcsolatban voltunk, és világossá vált, hogy a KÖSZ meg fog szűnni. Tehát ez a rendszer ezer ok miatt nem tartható fenn tovább.

ELNÖK: Köszönöm szépen a választ. Mindjárt két rövid kérdést szült is bennem a válasza. Azt mondja, hogy nem érezte, hogy ... ezt a szakmai problémákra érti, hogy ilyen szakmai problémák voltak feltárások során? Erre értette, hogy ezeket a problémákat nem észlelték? Ez az egyik kérdésem.

A másik pedig, hogy azt véltem a válaszból kihallani, hogy nem törvényességi felügyelet önök. Én ezt értem. Akkor ezek szerint értsem ezt úgy, hogy Hiller István vagy a minisztérium pressziójára voltak önök kötelesek elvállalni ezt a feladatot, amihez nem volt meg igazán a hátterük?

DR. CSORBA LÁSZLÓ főigazgató (Magyar Nemzeti Múzeum): A feladat ellátásához a háttér megvolt, illetve annak a megszervezésére, létrehozására – mint említettem - a Nemzeti Múzeum a maga szakmai erejével, kapacitásával képes volt. Én a KÖSZ-szel kapcsolatos általános problémákra utaltam. Tehát valóban születtek olyan intézkedések a minisztérium mint fenntartó részéről, amelyek a múzeumot kétségkívül nyomás alá helyezték. De nem abban az értelemben, hogy konkrétan egy ilyen ásatási folyamat hogyan történjen, hanem általában a KÖSZ-szel való együttműködésben. Tehát azt az álláspontot, hogy a Nemzeti Múzeumnak általában etikai fenntartások miatt a KÖSZ-szel való mindenfajta együttműködést eleve meg kellett volna tagadnia, én ezt nem érzem életszerűnek. Tehát én erre gondoltam.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Én nem is a megtagadásról beszéltem. Valami jele kellett volna hogy legyen annak – szerintem -, hogy önök nem helyeslik ezt a döntést, hogyha az volt az utasítás a minisztériumból. Ön azt mondta az előbb, hogy a múzeum képes volt ellátni ezeket a feladatokat. Akkor miért alkalmaztak ennyi alvállalkozót?

DR. CSORBA LÁSZLÓ főigazgató (Magyar Nemzeti Múzeum): Hát ezzel együtt. Egy ilyen feladat ellátása nem kizárólag egy... tehát valaki kap egy ilyen feladatot, annak egy bizonyos részét el tudja végezni a saját kapacitásával, bizonyos részeire pedig alvállalkozót von be. A KÖSZ ezt ugyanúgy tudta. Tehát, hogyha a KÖSZ-szel köt a múzeum szerződést vagy bárki mással, akkor abban ők megegyeznek, hogy mi az a rész, amit a KÖSZ, mi az, amit nem. Ezt, ha a KÖSZ úgy ítéli meg, hogy ez problémás, hogy gond van, hogy akit ő alvállalkozóként alkalmaz, az még másokat is bevon, akkor neki nem kötelező ez. Nem kell ezt megkötni. Egy ilyen intézmény széles szakmai kört mozgat és sokszor a legjobb szakember bevonása is szerepelhet.

ELNÖK: Értem. Megadom a képviselőknek a kérdezés jogát. Menczer Erzsébet képviselő asszony!

MENCZER ERZSÉBET (Fidesz): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Én igazgató úrnak szeretném feltenni a kérdésemet. A 2007-es rendeletnek köszönhetően a KÖSZ ásatásain előkerülő leletanyagok a jó részét a Nemzeti Múzeumnak kellett raktározni és nyilvántartásba venni. Azt szeretném öntől megkérdezni, hogy bármely területileg illetékes megyei vagy fővárosi múzeum jelezte-e önnek azt az igényt, hogy igényt tartanak a feltárt régészeti leletanyagra, és kapott-e ön jelzést például a Pest Megyei Múzeumok Igazgatóságától a leletanyag átvételére vonatkozóan?

DR. CSORBA LÁSZLÓ főigazgató (Magyar Nemzeti Múzeum): Tekintve, hogy én még akkor nem voltam hivatalban, tehát itt most a főigazgató-helyettes úrnak átadom a szót, mert ő konkrétan ezzel foglalkozott.

REZI KATÓ GÁBOR főigazgató-helyettes (Magyar Nemzeti Múzeum): Ha megengedik, akkor én válaszolnék, mert ebben az időszakban ez a terület hozzám tartozott. A 18/2001. NKÖM-rendelet nagyberuházásokra vonatkozó részének egy eljárási része az, hogy a KÖSZ, amikor a megyei múzeumot megkeresi azzal, hogy a leletanyagokat feldolgozás után

hajlandó-e befogadni, a megyei múzeum erre vonatkozóan egy nyilatkozatot ad ki, hogy igen vagy nem.

A másik pontja ugyanennek a rendeletnek azt mondja ki, hogy amennyiben, bocsánat, ezt pontosan idézném: „más gyűjtőterületben illetékes múzeum befogadó nyilatkozatának hiányában a leletanyag elhelyezéséről a Nemzeti Múzeum gondoskodik.” Ez a következőt jelentette, hogy a KÖSZ minden esetben megkereste a Nemzeti Múzeumot egy olyan tárgyú nyilatkozattal, hogy a megyei múzeum vagy lemondott arról a jogról, hogy a leletanyagot befogadja, illetve egy másik variációban azt kérte, hogy amennyiben a megyei múzeum lemond a jogról, úgy a Nemzeti Múzeum adja ki a befogadó nyilatkozatot. A befogadó nyilatkozat kiadásáról a rendelet alapján a Nemzeti Múzeumnak nem volt mérlegelési joga. Ez egy egyszerű formalitás volt, és az volt a logikája, hogy a befogadó nyilatkozatoknak a megérkezése, az ásatási engedéllyel egyszerre, az ásatási bizottsághoz fut össze. Ugyanis az ásatási bizottság javaslatára a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal határozatban mondta ki azt, hogy az anyag hová kerül végleges elhelyezésre. Márpedig az ásatási bizottságnak kellett azt meglátni, hogy a megyei múzeum hajlandó-e kiadni ezt a nyilatkozatot, ennek hiányában pedig megvan-e a Nemzeti Múzeumnak a befogadó nyilatkozata. Tehát ez a logika így érvényesült ebben a rendeletben. Még egyszer mondom, a Nemzeti Múzeumnak semmiféle mérlegelési jogköre ebben a lehetőségben nem volt.

DR. CSORBA LÁSZLÓ főigazgató (Magyar Nemzeti Múzeum): Hadd tegyek hozzá még egy apró mozzanatot. Természetesen a Nemzeti Múzeumnak a raktári kapacitása sem végtelen. Az előbb egy bizonyos kényszerről beszéltünk. Ebből a szempontból egy abszolút kényszer alakult ki, ugyanis a Nemzeti Múzeum azonnal jelezte, hogy ugyan a minisztérium hozhat ilyen döntést, hogy köteles befogadni a leleteket, de vajon hol fogja elhelyezni, mert egyszerűen nem állnak rendelkezésre ehhez megfelelő raktárak. És akkor egy olyan formula született, hogy mivel a feltárás után nem kell azonnal a végleges helyre kerülnie a leletnek, tehát, azt hiszem, öt év az, ami alatt a feldolgozás történhet, tehát öt év alatt majd a minisztérium meg fogja oldani a Nemzeti Múzeumnak a rendelkezésre nem álló kapacitását. Itt elkezdett ketyegni egy raktári időbomba, hogy a Nemzeti Múzeum kénytelen kiadni egy befogadó nyilatkozatot, de egyáltalán nem látszódott az, hogy hol fogja ezt elhelyezni.

És ebből a szempontból is egyébként a tavaly nyári fordulat rendkívül fontos volt, mert ezáltal nyílt meg a lehetőség, hogy ez a probléma megoldódjon, ugyanis korábban ennek semmiféle jele nem volt, hogy ezt a rémes ellentmondást meg tudjuk oldani.

MENCZER ERZSÉBET (Fidesz): Köszönöm szépen a válaszokat. Bár a feltett kérdésekre nem igazán tudtak válaszolni. Ha bármelyikük is megtenné, hogy válaszol arra, hogy bármely megyei vagy fővárosi múzeum jelezte önöknek, hogy szeretné a régészeti leleteket átvenni, és hogy a Pest Megyei Múzeumok Igazgatóságától kaptak-e önök jelzést arra vonatkozóan, hogy a leletanyag átvételét szeretnék lebonyolítani, erre szeretnék választ kapni.

REZI KATÓ GÁBOR főigazgató-helyettes (Magyar Nemzeti Múzeum): Valamennyi leletbefogadó nyilatkozat – nem ismerem – 99 százalékban nemleges a KÖSZ részéről. Tudomásom szerint nem kaptunk ilyen nyilatkozatot, de csak akkor tudok felelősséggel nyilatkozni, hogyha valamennyi iratanyagot át tudjuk tekinteni hozzá.

DR. CSORBA LÁSZLÓ főigazgató (Magyar Nemzeti Múzeum): Egy mondatot hadd tegyek hozzá: kaptam tavaly ősszel a Pest Megyei Önkormányzat elnökétől egy levelet, hogy ő kéri azt, hogy a Nemzeti Múzeum immáron az új helyzetben a leleteket adja vissza. És abban a levélben szerepelt az, hogy ezt már többször kérte. És akkor én végigkutatattam a

múzeum irattárát, hogy mikor kérte tőlünk, tehát érkezett-e a Pest Megyei Múzeumok Igazgatóságától ilyen levél mihozzánk. Lehet, hogy érkezett, de nem találtuk meg. Tehát én a válaszevlélben kénytelen voltam azt írni, hogy ilyen kérés nem érkezett. Tavaly nyárra találtam ilyet, tehát a NÖK igazgatóhelyettese értesített, és megmutatta nekem azt a levelet, amiben – de már 2010 nyarán -, hogy a Pest Megyei Múzeumok Igazgatósága kéri ezt. Sőt az van benne, hogy kérésére kéri, tehát mintegy a NÖK igazgatóhelyettese kérésére egyezett bele abba, vagy azt írta Czene András megbízott igazgató úr, hogy akkor természetesen a leleteket szívesen átveszik. Tehát én egyszerűen nem találtam korábban ilyen iratot. És nem hiszem, hogy a múzeumi irattárban ezt eltüntették volna, mindenesetre ilyet nem találtam.

ELNÖK: Menczer képviselő asszony!

MENCZER ERZSÉBET (Fidesz): Köszönöm szépen, igazgató úr. Én szívesen megmutatom önnek a levelet, amelyet ön április 19-én írt dr. Kálnoki-Gyöngyössy Mártonnak a Magyar Nemzeti Múzeum főigazgatósága nevében mint megyei múzeumigazgatónak. Ugyanis 2010. március 24-én önöknek címzett levélben a Pest Megyei Múzeumok Igazgatósága kérte a leletanyagokat, amelyre ön válaszolt 2010. április 19-én, amikor még nem volt kormányváltás. Köszönöm szépen a lehetőséget.

ELNÖK: Pálffy képviselő úr!

PÁLFFY ISTVÁN (KDNP): Köszönöm szépen, elnök úr! Tisztelettel köszöntöm a Magyar Nemzeti Múzeum vezetőit, és köszönöm, hogy rendelkezésre állnak ebben a szövevényes vizsgálati ügyben. És itt a kérdésekre adott választ nagyon gyorsan összegezve azt látja az ember, hogy maga a főigazgató úr is kritikával illette azt a gyakorlatot, ami itt a feltárások során 2007 és 2010 között zajlott a KÖSZ alvállalkozójaként végzett munkáknál, és lényegében azt ismeri el, hogy ezt a munkát, ezeket a munkákat el kellett végezni, ugye ezáltal a megyei múzeumok lehetőségeit el is venni. De nemcsak hogy elvenni, hanem el is helyezni mindazokat a leleteket, anyagot, amire a múzeumnak, a Magyar Nemzeti Múzeumnak kapacitása nem volt, vagy hosszú távon semmiképpen nem lett volna. És ha még a megyei múzeumok valamelyike akár el is helyezett volna abból a leletanyagból, amelyet a feltárások, az ásatások szolgáltatnak, akkor sem. Hogy aztán milyen levélváltások nehézségei miatt vagy milyen egyéb raktározási kényszerek és a KÖSZ ilyen irányú direktívája miatt, de kiadni sem lehetett. Akkor ássunk mi is tovább, és menjünk egy kicsit beljebb ebbe az ügybe.

Főigazgató Úr! Ha már itt megszólalt, akkor folytassuk azzal, hogy ezeknél az ásatásoknál az volt a szisztéma, hogy a Nemzeti Autópálya Részvénytársaság, majd aztán a jogutódja, a Nemzeti Infrastruktúrafejlesztő adott ki olyan szerződéseket, érvényesített olyan megbízásokat, többek között főigazgató-helyettes úr egyik cégével, az Infoháló Tanácsadó és Szolgáltató Bt.-vel, ezeknek a régészszakmai projekteknek az előkészítésére, vizsgálatára és ellenőrzésére. Ezt az eredeti szerződést, ahogy itt a dokumentumok mutatják nekünk, 2007 végén határozatlan idejűre módosították, az M3 és az M6 autópálya feltárásaira is vonatkoztatva. És mint tudjuk, ezt a KÖSZ alvállalkozójaként a Magyar Nemzeti Múzeum végezte. Következésképpen az a helyzet áll elő, hogy a főigazgató-helyettes úr bt.-jével ellenőrzi azt a Magyar Nemzeti Múzeumot, amelynek a főigazgató-helyettese.

Nem gondolja, hogy ez nem stimmel és összeférhetetlen?

ELNÖK: Tessék, parancsolni!

REZI KATÓ GÁBOR főigazgató-helyettes (Magyar Nemzeti Múzeum): Természetesen, ha ez így lenne, akkor összeférhetetlen lenne. Az én megbízatásom a NIF-nél

teljesen más jellegű volt. Én kifejezetten csak a szerződések előkészítésével és koordinálásával foglalkoztam, a NIF ellenőrzése egy teljesen más monitoringrendszert tartott fenn. Semmilyen formában ellenőrzési feladatot én nem végeztem.

PÁLFFY ISTVÁN (KDNP): Ezeket tudja nekünk szakszerűen és pontosan bizonyítani?

REZI KATÓ GÁBOR főigazgató-helyettes (Magyar Nemzeti Múzeum): Hogyne, természetesen! Most szóban vagy dokumentummal?

PÁLFFY ISTVÁN (KDNP): Mind a két formában nagyon örülünk.

REZI KATÓ GÁBOR főigazgató-helyettes (Magyar Nemzeti Múzeum): Az én feladatom 2004 vagy 2005 óta kifejezetten az MA Rt. keretei, majd a NIF keretein belül a különböző régészszakértői kérdések kezelése volt. Ez elsősorban a szerződéskötéseknek a szakmai elkészítése volt a megyei múzeumokkal, majd később a KÖSZ-szel. A NIF egy teljesen önálló szervezetet, a közbeszerzés útján beszereztetett monitoringrendszert tartott fenn arra, hogy szakmailag ellenőrizze és igazolja a régészeti feltárásoknak a szakmai szükségességét és pontosságát. Ez egy teljesen elkülönülő szervezet volt.

ELNÖK: Köszönöm. Pálffy képviselő úrnak van még kérdése vagy hozzászólása?

PÁLFFY ISTVÁN (KDNP): Köszönöm szépen a választ, nyilván az nyugtat meg igazán, hogyha a teljesítésnek és a megbízásnak ezeket a részleteit szolgáltatják nekünk. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm. Németh képviselő úr!

NÉMETH ZOLTÁN (Fidesz): Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Albizottság! Tisztelettel köszöntök én is mindenkit. A főigazgató úrnak szeretnék feltenni egy kérdést: a Nemzeti Múzeum és a KÖSZ között kötött egy szerződés az M6-os autópálya építésével kapcsolatos régészeti feltárások elvégzésére. A szerződés és a módosítások szerint – többször módosították ezt – a vállalkozói díj 70 százaléka költhető el a terepi célú munkálatokra, míg a fennmaradó 30 százalék a további régészeti feldolgozásra. Nos, az ön által adott beszámolóból kiderül, hogy a feltárás végéig önök terepi feladatokra közel, bruttó 197 millió forintot számláztak ki a KÖSZ-nek. Ez tehát azt jelenti, hogyha vesszük ezeket az arányokat, amelyeket az imént ismertettem és amelyek a szerződésben szerepelnek, hogy a feldolgozási munkákra mintegy 87,5 millió forint költhető el. A kimutatásukban ezzel szemben az áll, hogy már ezt meghaladó mértékben, tehát nagyjából 92 millió forint értékben költöttek feldolgozási munkákra. Emellett pedig további felhasználatlan összegek, további bruttó 95 millió forint van a számlájukon. Az a kérdésem, hogy ezt mire tervezik elkölteni, amikor erre már a szerződés nem ad lehetőséget. És hát van-e akkora fennmaradó feldolgozási feladat, amikor a leadott beszámolók szerint már nagyrészt elvégezték a munkálatokat? Köszönöm szépen.

DR. CSORBA LÁSZLÓ főigazgató (Magyar Nemzeti Múzeum): Tekintve, hogy ez egy részben pénzügyi-szakmai kérdés, a munkatársaimat kérem meg, hogy válaszoljanak.

NÉMETH LÁSZLÓNÉ gazdasági igazgató (Magyar Nemzeti Múzeum): Én válaszolnék rá. Amit beküldtünk önöknek, ebben a mi nyilvántartásunk szerint a teljes

összegeből 44,8 millió forint a maradvány. De ebben a formában mi nem vizsgáltuk a kiadásokat. És itt 44,8 millió forint a maradvány.

NÉMETH ZOLTÁN (Fidesz): Itt milyen maradványra gondol pontosan?

NÉMETH LÁSZLÓNÉ gazdasági igazgató (Magyar Nemzeti Múzeum): A megérkezett pénz és az azzal szembeni felhasználás. Kiadás-bevétel közötti különbözet. Ezt küldtük be önöknek.

NÉMETH ZOLTÁN (Fidesz): Ez most számomra nem teljesen egyértelmű. Tehát ugye egyrészt arra vonatkozott a kérdésem, hogy eleve a felhasználás a feldolgozási munkák esetében túllépte azt az összeget, amire a szerződés lehetőséget nyújtott. Az arányokat figyelembe véve. Most ugye nem erről tetszik beszélni?

NÉMETH LÁSZLÓNÉ gazdasági igazgató (Magyar Nemzeti Múzeum): Nem, mert ilyen jellegű nyilvántartást mi nem vezettünk. Mi nem különítettük el, mi egyben vezettük, és ahogy a bevétel érkezett, azzal szemben történt a felhasználás. Mi egyben vezettük a nyilvántartást, de teljesen elkülönítve, egy projektre.

NÉMETH ZOLTÁN (Fidesz): Már hogy értve elkülönítve?

NÉMETH LÁSZLÓNÉ gazdasági igazgató (Magyar Nemzeti Múzeum): Hát úgy, hogy az M6-os megtalálható úgy az ügyletkódon, ahogy önöknek megküldtük, de nem különítettük el a terepi és az elsődleges feltárást.

NÉMETH ZOLTÁN (Fidesz): És miért nem?

NÉMETH LÁSZLÓNÉ gazdasági igazgató (Magyar Nemzeti Múzeum): Azért mert nekünk ez nem volt fontos.

NÉMETH ZOLTÁN (Fidesz): De ha a szerződés úgy szól, hogy megfelelő arányok kell legyenek?

NÉMETH LÁSZLÓNÉ gazdasági igazgató (Magyar Nemzeti Múzeum): De ez a szakmai területet érintette.

NÉMETH ZOLTÁN (Fidesz): Ezt nem értem.

NÉMETH LÁSZLÓNÉ gazdasági igazgató (Magyar Nemzeti Múzeum): A szakmai terület teljesítése alapján teljesítettük mi a kiadásainkat.

REZI KATÓ GÁBOR főigazgató-helyettes (Magyar Nemzeti Múzeum): A szerződésben valóban szerepel egy 70-30 százalékos arány, ez azonban a KÖSZ által egy próbálkozás volt, hogy kitalálja azt az arányt, hogy nagyjából a terepi munka és a feldolgozásnak az összege milyen arányban lehet egymással. Az, hogy egy próbálkozás, az is mutatja, hogy később az M3-as projekt szerződésében ez az arány 50-50 százalékra módosult. Ez azonban nem azt jelentette, hogy a szerződés szerint meg volt kötve, hogy szigorúan ennyi fordítható a terepi munkára és szigorúan ennyi fordítható a feldolgozásra, hanem azt, hogy az ütemezésben kapjuk meg mi ezt a pénzt. Tehát, hogy így tudjuk majd felhasználni. Az nem volt előírás, hogy ez az összeg csak a terepi munkára, az pedig csak a feldolgozásra

fordítható. Ez egy pénzügyi ütemezés volt a KÖSZ részéről. Ezt ők találták ki. Tehát a szerződésben ez feltételként szerepelt. Valamennyi, tudomásom szerint a KÖSZ által megkötött szerződés hasonló módon állt össze ebben az időszakban.

NÉMETH ZOLTÁN (Fidesz): Most két egymásnak ellentmondó állítást tett, ha én jól értelmezem. Az előbb azt mondta, hogy ez nem volt kőbe vésve, most meg azt mondta az utolsó mondatában, hogy ez egy feltételként szerepelt.

REZI KATÓ GÁBOR főigazgató-helyettes (Magyar Nemzeti Múzeum): Igen, a KÖSZ részéről ez egy feltétel volt ebben az időszakban valamennyi megkötött szerződésben, de ez az ő részéről egy próbálkozás volt, hogy kitalálja azt, hogy a terepi munka és a feldolgozás aránya hogy fog a költségvetésben megjelenni. Nem volt rá tapasztalati felhasználható eredmény, hiszen akkor ők is egy vagy két éve dolgoztak, tehát ez később az ő rendszerükben is módosult 50-50-re.

NÉMETH ZOLTÁN (Fidesz): És ezt a próbálkozást néhány szerződésben vagy szerződésmódosításokban rögzítették?

REZI KATÓ GÁBOR főigazgató-helyettes (Magyar Nemzeti Múzeum): Nem a próbálkozást...

NÉMETH ZOLTÁN (Fidesz): Megpróbálták kitalálni, hogy 70-30, és aztán...

REZI KATÓ GÁBOR főigazgató-helyettes (Magyar Nemzeti Múzeum): Ők, igen ők.

NÉMETH ZOLTÁN (Fidesz): A KÖSZ ezt rögzítette szerződésekben, illetve aztán a módosításokban, nem is tudom, a módosítás módosításának a módosításában, nem is tudom, hogy hány kiegészítés van. Jó, oké, és mindezekben rögzítették ezt a próbálkozást, amiről aztán kiderült, hogy nem volt igaz, viszont már azt nem értem, hogy mi az a 44,8 millió.

NÉMETH LÁSZLÓNÉ gazdasági igazgató (Magyar Nemzeti Múzeum): A mi nyilvántartásunk szerint, amit önöknek megküldtünk, az M6-osra beérkezett... mivel olyan igény nem volt a gazdasági osztály felé, hogy ezen belül még külön tartson nyilván bármit. Tehát mi az M6-osra beérkezett pénzzel szemben a kiadásokat kezeltük, és ennek az összes maradványa a mai nappal 44,8 millió forint, ami még nem került felhasználásra.

DR. CSORBA LÁSZLÓ főigazgató (Magyar Nemzeti Múzeum): Még valamit hadd mondjak: egyrészt az, hogy van a gazdasági nyilvántartás és van a szakmai kontrollja. Tehát itt szerintem két összegről van szó. Képviselő úr arról beszél, ami a szerződés alapján ebben a 70-30 százalékban jelenik meg, itt pedig egy végső abszolút számról van szó, hogy jelen pillanatban ebből az egész projektből mennyi maradt meg. Most egy apró megjegyzésem van. Itt most elkezdjük kitalálni, hogy a KÖSZ annak idején mit hogyan gondolt jónak vagy nem jónak. Én ezt az elején szerettem volna jelezni, hogy ez ... elődeimnek bizonyára megvolt a véleményük arról, hogy itt mi van. Hát nekem is megvan a véleményem, hogy itt mi minden történt. Ugyanakkor bizonyos szempontokat figyelembe veszek, ahogyan a reális élet akarja. Tehát az, hogy mit is jelent itt a próbálkozás a 30-70-re. Hát világosan látszik, hogy a Nemzeti Múzeum is átlépte ezt. Ezt nagyon nehéz előre megmondani. A próbálkozás itt azt jelenti, hogy egy bizonyos irányba beáll a dolog. S ha valaki a valóságos életben nem tudja betartani, akkor indul egy új párbeszéd, egy új megbeszélés, hogy ez hogy legyen. Ez annyira így van, hogy már az én időmben volt, tehát már az újabb szerződésben volt az, hogy egyik

Szabolcs-Szatmár megyei múzeum jelezte, hogy ők szeretnék ettől eltérni. A korábbi gyakorlatban ez a 70-30 van és már az új megállapodásban legyen 50-50, mert egyszerűen a gyakorlatban több pénzt kell fordítani a feldolgozásra. És természetesen ennek megfelelően ezt módosítottuk is.

Nem szeretnék abba belemenni, hogy én találgassam, hogy a KÖSZ mit hogyan gondolt, de azt gondolnám, hogyha a való életben kiderül egy ilyen fajta probléma, akkor újra kell tárgyalni és annak megfelelően módosítani kell a körülményeket.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Képviselő úr, tessék.

NÉMETH ZOLTÁN (Fidesz): Bocsánat, valóban van egyszer a 70-30, egyszer pedig a maradványra vonatkozó kérdésem. Azt szerintem tisztázni kell, hogy mennyi ez a maradvány, ami még rendelkezésre áll, felhasználatlan. Viszont volt egy olyan kérdésem, amire, ha jól emlékszem, nem kaptam választ, hogy mire tervezik ezt felhasználni.

DR. CSORBA LÁSZLÓ főigazgató (Magyar Nemzeti Múzeum): A szerződést meg fogjuk nézni, hogy van-e még bármi. Ha nem, akkor természetesen annak vissza kell kerülnie.

NÉMETH ZOLTÁN (Fidesz): Azt is hozzátettem, hogy miközben a szerződés ezt nem teszi lehetővé felhasználni.

DR. CSORBA LÁSZLÓ főigazgató (Magyar Nemzeti Múzeum): Akkor nem fogjuk felhasználni. Most ez egy konkrét kérdés, meg fogom nézni konkrétan. Természetesen.

NÉMETH ZOLTÁN (Fidesz): Jó, csak tényleg az vetődik fel az emberben, az a konkrét kérdés, hogyha látták azt, hogy ez a 70-30 nem megfelelő, akkor ha többször módosították a szerződést, e tekintetben nem módosították. Miért nem?

REZI KATÓ GÁBOR főigazgató-helyettes (Magyar Nemzeti Múzeum): Bocsánat, válaszolnék én erre. Az a helyzet, hogy ebben a fajta KÖSZ-ös alvállalkozói szerződésünk volt, összesen négy leőhelyet ástunk. Tehát nekünk sem volt benne gyakorlatunk. Azt hadd mondjam el, hogy korábban a Nemzeti Múzeum tradicionálisan különböző nagyberuházásokon részt vett, sőt irányította. Nem túl szerencsések, mint a Nagymaros, Tisza II. vízlépcső, a különböző víztározóknál. A legutolsó a víztározók kialakításánál, amikor részt vettünk, akkor egy olyan konstrukcióban dolgoztunk, hogy nekünk kellett a gép és kézi földmunkát biztosítani. A KÖSZ ugye azt csinálta, hogy minden ilyen nagyobb munkanemet, a gépi és kézi földmunkát, a geodéziát, a tűzserészetet, az őrzés-védelmet, azokat gyakorlatilag kivette a mi lehetőségeinkből. Most nekünk gyakorlatilag csak a régészszakmai és technikai munka elvégzése marad. Ennek megfelelően ezt a fajta új költségvetést nekünk is tanulni kellett, hogy mi az a modus vivendi, amivel majd ezt pontosan lehet módosítani. Tehát mi sem tudtuk azt, hogy ez a 70-30 vagy akár az 50-50 jó lesz-e. Csak a tapasztalat útján derülhetett ki, mondjuk egy év alatt.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Képviselő asszony!

MENCZER ERZSÉBET (Fidesz): Szeretném a kérdést tovább folytatni, az M6-os autópálya elszámolásával kapcsolatosan gazdasági igazgató asszonyt szólítanám meg ez ügyben. Kaptunk egy táblázatot, amelyben önök a bevételi oldalt nettóban, a kiadási oldalt pedig bruttóban szerepeltetik, így az egyenleg meglehetősen félrevezető módon 44,8 millió forintot mutat 95 millió forint helyett, azt sugallva, hogy kevesebb pénzt folyt be ehhez a

tevékenységhez, mint ami a valóságban befolyt. Nem gondolja-e, hogy valótlan adatokat tartalmaz ez a táblázat, és tisztában vannak-e ezzel?

NÉMETH LÁSZLÓNÉ gazdasági igazgató (Magyar Nemzeti Múzeum): Nem tartalmaz valótlan adatot, ugyanis ebben az esetben mi az áfát nem igényeltük vissza. És amit nem igényelünk vissza, azzal szemben felhasználás sem tud képződni. És ezért csak a nettó fedezet állt rendelkezésre utána annak a feladatnak a teljesítésére, amire a szerződést kötöttük.

MENCZER ERZSÉBET (Fidesz): Én értem, amit ön mond, de egy elszámolásnál teljesen mindegy, hogy visszajött vagy nem jött vissza, a bevételi és a kiadási oldalon is a bruttó összeget kell szerepeltetni, különben fals lesz az eredmény.

NÉMETH LÁSZLÓNÉ gazdasági igazgató (Magyar Nemzeti Múzeum): Igen, akkor itt valószínűleg a kollégáim és én is ezt figyelmen kívül hagytam, hogy be kellett volna venni bevételnek az áfát és kiadásnak az áfát, aminek a végeredménye nulla.

MENCZER ERZSÉBET (Fidesz): Hát e szerint a táblázat szerint körülbelül 50 millió különbség van.

NÉMETH LÁSZLÓNÉ gazdasági igazgató (Magyar Nemzeti Múzeum): Nincs annyi különbség, csak az áfakülönbség van. Nem tudom, melyik táblázatról beszél.

MENCZER ERZSÉBET (Fidesz): Jó, én azt gondolom, hogy szeretnénk akkor önöket arra kérni, hogy egy pontos elszámolást legyenek kedvesek nekünk megmutatni, amelyben már valóban a kiadás és bevételi oldalon is a bruttó összegek szerepelnek, hogy tisztán láthassunk.

NÉMETH LÁSZLÓNÉ gazdasági igazgató (Magyar Nemzeti Múzeum): Rendben.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Pálffy képviselő úr!

PÁLFFY ISTVÁN (KDNP): Hát könyörgök, azért ez egyszerűbb ennél. Tehát itt arról van szó, hogy kapnak egy munkára x összeget, x összeget. Teljesen mindegy, hogy nettó vagy bruttó, x összeg. Elköltenek y-t és a kettő különbségéről van szó, mert nem igényelnek vissza áfát. Tehát ez az elszámolás mit mutat? Mennyi pénz van most önöknél, és mire fogják felhasználni? Ez a kérdés lényege.

NÉMETH LÁSZLÓNÉ gazdasági igazgató (Magyar Nemzeti Múzeum): Először válaszolnék arra, hogy pontosan azért nem akartuk a bizottságot félrevezetni, hogy a kiadásban szerepeljen olyan összeg, ami áfatartalom. Ami áfaként érkezik be, áfaként kerül befizetésre. És csak azokat az összegeket hagytuk benne a nettó rendelkezésre álló fedezettel, amin valójában látszik, hogy a feladatra lett fordítva. A maradványösszeg úgy, ahogy a december 13-i kimutatásunkban, ahol önök kérték és megküldtük: 44,8 millió forint áll rendelkezésre. Hogy ezt mire fogjuk fordítani, azt a szakmai terület tudja megválaszolni.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Menczer képviselő asszony!

MENCZER ERZSÉBET (Fidesz): Bocsánat, nehogy félreértsék, én nem kötözködni szeretnék, de ez pont azért 44,8 millió forint, mert önök a bevételt nettóban, a kiadást meg bruttóban szerepeltetik. Ez az összeg 95 millióra módosul, ha önök egyébként mindkettőt

bruttóban írták volna le számunkra. Azért szeretnénk kérni, hogy mutassanak egy pontos elszámolást, mert így olyan zavar keletkezik ebben a történetben, hogy nem tudjuk, hogy kinél mennyi pénz van és azt mire szeretné elkölteni.

NÉMETH LÁSZLÓNÉ gazdasági igazgató (Magyar Nemzeti Múzeum): Ehhez csak annyit szeretnék mondani, hogy a kiadási oldalon akkor, amikor én egy szolgáltatást vagy egy terméket vásárolok, akkor abban a kiadásban az az áfatartalom van benne. Tehát így kimondottan, ha a bruttó bevételt vetítem a bruttó kiadásra, csak az áfakülönbözet fog jelentkezni, ha megkapják, akkor látni fogják belőle. Köszönöm.

MENCZER ERZSÉBET (Fidesz): Örömmel vesszük. Meglátjuk.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Engedjék meg, hogy ehhez a ponthoz még egyet kérdezzek. Beszélhetünk 45 millióról vagy 90-ről vagy 9 milliárról, teljesen mindegy. Itt a kérdés lényege, hogy mi lesz ezzel a pénzzel, ami most vagy 45 vagy 90. Szándékában áll-e most önöknek ezt most a Nemzeti Örökségvédelmi Központnak visszautalni, hogy a megelőző régészeti feltárások munkálatait elvégezze. A pénz jövőbeni sorsáról szeretnék pontosabban tájékozódni, hogy ez valóban arra fordulhat-e majd, fordítható lesz-e ez az összeg, amire a rendeltetése szerint kell hogy forduljon. Köszönöm.

REZI KATÓ GÁBOR főigazgató-helyettes (Magyar Nemzeti Múzeum): Természetesen a szerződés szigorúan meghatározza azt, hogy mire lehet felhasználni. Legjobb tudomásom szerint itt már csak a rezsiköltség az, amit az intézmény meg tud határozni. Illetve annyit el kell mondani, hogy az egyik lelőhelyünkön egy olyan szintű avar település került elő, amelynek a bemutatását egy monográfiában terveztük közösen, több társulat ásta ezt a területet, és olyan fajta puhatolozás folyt az akkori KÖSZ felé, hogy ennek a monográfiának az előállítását betudható ebbe a költségbe. Természetesen ezt ebben a helyzetben újra kell tárgyalni, de egyébként egy nagyon előkészített és tudományos szinttel, Szabó Miklós akadémikus úr vezetésével állt fel ez a munkacsoport.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Ön elképzelhetőnek tartja azt, hogy ez a pénz ne a jogutódhoz kerüljön vissza hasonló feladatok ellátására?

REZI KATÓ GÁBOR főigazgató-helyettes (Magyar Nemzeti Múzeum): Nem.

ELNÖK: Köszönöm szépen. További kérdések?

PÁLFFY ISTVÁN (KDNP): Köszönöm szépen, elnök úr. A főigazgató úrhoz címzem a kérdést, és pár adatot elő kell ehhez bányásznom. Azt mondja, hogy az önök által készített jelentés alapján azt láttuk, hogy az M6-osnál 15 ezer leltári tétel, 1200 tárgyrész és 6700 tárgyfotó készült el. Na most, szakértők, Budapesti Történeti Múzeum, Pest Megyei Múzeumok Igazgatósága és a többi és a többi, közbeszerzési díjszabását véve alapul az említett, elvégzett munka költsége, és itt ugye arról van szó, amiket soroltam, minden tételével együtt nagyjából – mondják ők – 30 millió forintra becsülhető. Ezzel szemben az önök jelentésében ennek a költségei 87,5 millió forintot tesznek ki. Miért van két ilyen, jelentősen különböző szám? Ezt legyen szíves megindokolni nekem.

DR. CSORBA LÁSZLÓ főigazgató (Magyar Nemzeti Múzeum): Természetesen ez egy konkrét szakmai kérdés, hogy egy adott ilyen munkafázis mennyibe kerül. Annak a megítélése, hogy egy ilyen munkafolyamat meghatározásánál milyen összeget kell alapul

venni, ezt nyilván a szakemberek javaslata alapján kell megtenni. Ha van olyan adat, szakmai vélemény, amely szerint ez nem jó, akkor ezt én ki fogom vizsgáltatni, hogy megnézzük, hogy ez hogyan is történt. Ha itt hibás vagy téves adatok kerültek be, akkor természetesen az egész folyamatot meg kell nézni. Tehát, hogyha a képviselő úrnak van erre vonatkozóan szakanyag a birtokában, akkor én azt örömmel veszem és akkor fel fogom használni egy ilyen vizsgálatnál.

PÁLFFY ISTVÁN (KDNP): Köszönöm. Akkor én azt javaslom, tekintve, hogy ilyen anyagok rendelkezésre állnak, folytassuk a vizsgálódást abban az irányban, hogy ezeket a teljesítési tartalmakat és az ehhez rendelhető valós szakmai számokat összehasonlíjuk.

DR. CSORBA LÁSZLÓ főigazgató (Magyar Nemzeti Múzeum): Persze, egyetértek teljesen.

ELNÖK: Németh képviselő úré a szó.

NÉMETH ZOLTÁN (Fidesz): Köszönöm szépen. Nekem az a kérdésem a főigazgató úrhoz, hogy van-e összefüggés a Nemzeti Múzeum irreálisan magas feldolgozási költségei között és aközött, hogy a Pest Megyei Múzeum és Gulyás Dénes elnök úr tavaly novemberben felhívta a figyelmet a már egyébként érintett visszasságokra. Ez az egyik kérdésem.

A másik az, hogy elrendelte-e ön a Nemzeti Múzeumban restaurált leleteknek a gyors újrarestaurálását. Köszönöm.

DR. CSORBA LÁSZLÓ főigazgató (Magyar Nemzeti Múzeum): Az, hogy a Nemzeti Múzeum által végzett vizsgálatok tényleg irreálisan magas áron történtek-e, ezt most én nem tudom megmondani. Természetesen elrendelek egy vizsgálatot erre vonatkozóan, hogy ezt nézzük meg, figyelembe véve azokat a szakmai szempontokat, amelyeket akkor ezek szerint a kollégáktól megkaphatunk. Én ugye korábban vagy eddigi gyakorlatom alapján úgy láttam, hogy az én kollégáim nem dolgoznak különösen magas áron, de mondom, ez ebben a pillanatban csak egy szubjektív megjegyzés, ezt konkrétan meg fogjuk nézni. A másik: én semmilyen összefüggést nem látok ez ügyben. Azt gondolom, hogyha bárki azt tapasztalja, hogy a KÖSZ tevékenysége kapcsán bármilyen ellentmondás van, azt fel kell tární, azt ki kell vizsgálni, tehát önmagában véve azt kell mondanom, minden normális állampolgárnak ezt támogatni kell. Természetesen azon elgondolkodtam, hogy mennyire reprezentatív az a konkrétan átadott leletanyag-mennyiség az egész restaurálási tevékenységre nézve. Ugye eljutottak hozzám olyan jelzések a kollégáktól, akik ebben részt vettek, hogy ők úgy érzik, hogy itt túlzás van, és túlzás azt gondolni, hogy amilyen állapotban ez a konkrét anyag van erre az egészre nézve... ezt én nem tudom megítélni. Lehet, hogy úgy van, ahogy igazgató úr mondta, hogy itt nagyon bajok lehetségesek. Ezt természetesen meg kell nézni. Ezt én sem tudom megítélni. De azt gondolni, hogy a KÖSZ összes restaurálása mind-mind ilyen problémás volt, itt nagy kérdés az, hogy egy intézmény és a benne dolgozó emberek viszonya mi is. Magyarországon egy régésztársadalom van. Nem arról szól, hogy voltak régészek ebben a KÖSZ-ben, akik mind gazemberek voltak és mind rossz munkát végeztek, és voltak rajtuk kívül, akik pedig becsületesek és nagyszerű munkát végeztek. Itt egy világról van szó, amit ebben a három évben különböző vitatható szabályokkal irányítottak. Tehát ez megint egészen konkrét kérdés, amit meg kell vizsgálni. Tehát én ezért nem rendeltem el külön vizsgálatot, hogy ezt jelezzem, mert én úgy éreztem, hogy ez még nem reprezentatív, amiről tudomást szereztem.

NÉMETH ZOLTÁN (Fidesz): Lehet, hogy félreérthető volt a kérdés, bár igyekeztem pontosan megfogalmazni. Azt kérdeztem, hogy elrendelte-e az újrestaurálást, és ehhez kapcsolódik az a kérdés, amit elsőként feltettem, tulajdonképpen ez az egy, ha úgy tetszik, ez összefügg, hogy van-e összefüggés a feltárt hiányosságok és úgy tűnik, hogy látható visszasságok és aközött, hogy ilyen magasak voltak ezek a költségek. Tehát ez esetleg származhat-e abból, hogy itt kétszer végeztek el bizonyos munkákat például?

DR. CSORBA LÁSZLÓ főigazgató (Magyar Nemzeti Múzeum): Én nem gondolom, de meg fogjuk vizsgálni, hogy tényleg irreálisan magas költségen történt-e ez. Amit az előbb Pálffy képviselő úrral megbeszéltünk, hogy ez valóban tényleg ilyen irreálisan magas-e. Egy. Kettő, az, hogy a KÖSZ örököséként a Nemzeti Örökségvédelmi Központ egy csomó olyan leletanyaggal is rendelkezik, amit nem a Nemzeti Múzeum ázott, hanem más, ezekben a projekteken résztvevők. És az egészet végig lehetne nézni.

Annak idején mi beszéltünk is arról, hogy itt teljesen vizsgálatot kell ebben az örökségben folytatni. Tehát itt különbséget kell tenni abban, amit a Nemzeti Múzeum konkrétan a KÖSZ-szel csinált és az egész örökség között, ami jelen pillanatban a KÖSZ örökségeként a NÖK kezében van. Mert ez a kettő több. Tehát itt két különböző nagy leletcsoportról van szó. Én azt gondolom, hogy amit a Nemzeti Múzeum csinált konkrétan, az valószínűleg nem is olyan sok egyébként, a totál rendben van. De ehhez főigazgató-helyettes úr is hozzá tud tenni.

REZI KATÓ GÁBOR főigazgató-helyettes (Magyar Nemzeti Múzeum): Itt félreértés lehet, azt gondolom, a képviselő úr kérdésében. Azt tisztán kell látni, hogy a Nemzeti Múzeumban csak azokat az anyagokat restaurálták, amiket mi ástunk. Amit a KÖSZ ázott, azokat a KÖSZ, most NÖK restaurálta. Tehát a kettő között nincsen átfedés. A mi általunk restauráltak tökéletes rendben vannak, egy restaurálás után is, azokkal semmi probléma nincsen. Azokat nem mi restauráltuk.

ELNÖK: Képviselő úr, parancsoljon!

NÉMETH ZOLTÁN (Fidesz): Csak a problémám az, hogy szerintem elbeszélünk egymás mellett. Tehát itt én a kérdésemre nem kaptam választ. Feltegyem még egyszer? Az volt a kérdés, hogy elrendelte-e a Nemzeti Múzeumban a restaurált leletek újrestaurálását?

DR. CSORBA LÁSZLÓ főigazgató (Magyar Nemzeti Múzeum): Válasz: nem rendeltem el. Hiszen a mi leleteink restaurálásával kapcsolatban semmilyen kifogás nem merült fel, felmerült viszont a KÖSZ-től örökölt leletanyaggal kapcsolatban, és erről elkezdődött egy egyeztetés, ez egy nagyon nagy mennyiség, hogy ezzel mi is legyen tulajdonképpen. Többek között azzal összefüggésben, hogyha átadjuk a leleteket.

Tavaly ősszel ez abban a gondolati környezetben indult el, hogy végig kell azt gondolni, hogy a KÖSZ-től örökölt leletanyagot kérik-e a múzeumok, és nekik vissza tudjuk-e adni. Most ebbe belemehetünk majd, hogy mik azok a problémák, amik miatt ezt nem lehetett azonnal és villámgyorsan csinálni, erről természetesen villámgyorsan beszélek. Ezek át lettek-e adva? Itt felmerül az a kérdés, hogy akkor tulajdonképpen jó lenne végignézni, hogy az összes többi KÖSZ-leletanyagnál tulajdonképpen milyen problémák vannak. És azt a veszélyt, hogy bizony ezekkel is lehet probléma, ezt én reálisnak érzem. Tehát ezt a dolgot felül kell vizsgálni. De még ilyen parancsot számos okból nem adtam ki, hiszen ezermillió előfeltétel van, ezekre szívesen utalok, ha ebbe az irányba folytatódik a beszélgetés.

ELNÖK: Ehhez kapcsolódnék egy kis kérdéssel. Azt mondja, hogy még nem rendelte el az újrestaurálását. Most mindenféle problémát és kérdést félretéve, nekem egy kicsit furcsa, hogyha ilyen módon restaurált vagy nem restaurált anyagok, mint amiket itt a bemutatón láttunk, ott vannak, akkor miért nem az elsőrangú szempont önöknek az, hogy ezek újrestaurálása megtörténjen, kiállíthatók legyenek és annak a kulturális örökségnek a része legyen, amit tulajdonképpen önök hivatottak ápolni.

DR. CSORBA LÁSZLÓ főigazgató (Magyar Nemzeti Múzeum): A kérdés teljesen jogos, és a feladatsorrendben ennek nagyon fontos szerepe van. De mi ennek sokkal elemibb szinten nem tudtunk információkhoz jutni. A KÖSZ öröksége nagyon bonyolult örökség. Ennek egyik része ez az egész restaurálási rémtörténet. Van ennek más része is.

Például az, hogy a KÖSZ nem projekt alapon működött. Tehát nem az történt, hogy kötöttek egy beruházóval egy szerződést, és az onnan kapott pénzt mindig arra a munkára fordították, amire vele szerződést kötöttek. Nem ez történt. Az történt, hogy az összes beruházóval kötött összes szerződés volt egy közös kalapban, és az összes kiadást abból finanszírozták, tehát egy picit a pilótajátékra emlékeztet ez a dolog, hogy mindig az újabb szerződések által bejön valami pénz...

ELNÖK: Ez a pilótajáték jegyzőkönyvben van.

DR. CSORBA LÁSZLÓ főigazgató (Magyar Nemzeti Múzeum): Így van. És aztán az összes kiadást ebből csinálták. Ugye most ránézünk erre a rendszerre, gondolkodunk, hogy felnőtt, felelős emberekként hogy csinálhatnak ilyet. És nyilván itt a monopólium a döntő, tehát hogy ők a monopólium révén biztosak voltak abban, hogy mindig lesz... A beruházó nem tud máshoz fordulni, az 500 millió fölöttinél, csak a monopólium révén, tehát megengedték maguknak ezt az abszurdumot, hogy ilyen módon nem projekt alapon működjön a dolog.

Tehát a legelső feladatunk az volt és augusztusban, amikor a NÖK létrejött, a legelső dolog az volt, hogy összekötni a KÖSZ-nél lévő pénzt a feladatokkal és minden egyébvel, ami ott van. Most azt gondolom, a feladat bonyolultságát jelzi, hogy ezt a mai napig nem sikerült, tehát a mai napig nincs olyan kimutatásunk, amely a pénzállományt és a konkrét feladatokat összeköti. Ez abszurd, de ...

A másik alapvető dolog a leletátadások. Az adott szerződésben szerepel az, hogy a lelet feldolgozására mennyi pénzt, hogyan lehet fordítani. Ehhez viszont megint csak az kell, hogy pontosan ki legyen mutatva, hogy mondjuk egy meglévő leletanyagra végül is a meglévő pénzből mi vonatkozik. Ebből mi az, ami arra vonatkozik? Például megvan-e? Vagy pedig épp az előbb említett módon, lehet, hogy ők elköltötték már azt a pénzt, ami az adott leletanyagnak a restaurálására folyt be? Ezt mind előbb kell tudni ahhoz, hogy azután nagyon helyesen én adott esetben a KÖSZ által kiásott – nem tudom, hány – tonnának a restaurálási felülvizsgálatát és esetleges újrestaurálását - hogy aztán milyen pénzből és a többi és a többi – elrendeljem.

ELNÖK: Pálffy képviselő úr!

PÁLFFY ISTVÁN (KDNP): Köszönöm szépen, főigazgató úr! Tisztul a kép valamelyest. Már azt illetően, hogy mi van itt a föld alatt.

Ha jól értem, és akkor megint egy mondatban próbálom összegezni, nem is csak a jegyzőkönyv, hanem elsősorban magam, meg a tájékoztatás számára, hogy tehát a Nemzeti Múzeum által végzett munkák színvonalával, minőségével önöknek nincs problémájuk, és ilyen értelemben másnak sincs. Nekem sincs. Mert én ezt nem tudom megítélni. Tehát

szakmai kifogás nincs, ön mint főigazgató azt mondja, hogy ez teljesen rendben van, és miután ön a szakember, én ezt el is hiszem. Viszont a tárgyban, hogy a KÖSZ-től mit örökölték leletanyagot, és az az irdatlan mennyiség milyen, arra nyilván van egy rálátása, ami alapján, hogyha tenne nekünk egy hozzávetőleges becslést, hogy annak a rendbe tétele, újrarestaurálása, átmentése nagyjából mennyi pénzt ölelne fel, azt nagyon megköszönöm.

DR. CSORBA LÁSZLÓ főigazgató (Magyar Nemzeti Múzeum): Ehhez azért kis időt kell kérnem, természetesen ezt a kollégáimmal végig fogjuk nézni, és a bizottság rendelkezésére bocsátjuk. Vagy Gábor, te már tudsz többet?

REZI KATÓ GÁBOR főigazgató-helyettes (Magyar Nemzeti Múzeum): Nem, nem, összeget nem fogok tudni mondani. Egy lényeges körülményre szeretném felhívni a figyelmet, a múzeum és a KÖSZ között egy nagyon fontos különbség, hogy mi eleve gyűjteményekkel rendelkezünk. Ennek megfelelően a mi rendszerünkben van egy állományvédelmi rendszer, amiben folyamatos vizsgálattal figyelik azt a restaurátor kollégáink, hogy az egyes raktárakban elhelyezett vagy kiállításokon elhelyezett tárgyak milyen állapotban vannak. Ennek megfelelően megteesszük mindig a szükséges lépéseket. Hogyha valamilyen anyagcsoportnál elkezd romlani az állag, akkor tudjuk, hogy ki kell cserélni a szűrőt, mert a Múzeum körülről ömlik be a különböző vegyi anyag. Ez a fajta rendszer a KÖSZ-nél nem létezett, hiszen ők csak a leletek feldolgozására készültek fel. Ennek megfelelően, hogy ez elhúzódtott, nem került sor arra, hogy ezek a tárgyak valójában bekerüljenek a múzeumokba, ez a fajta monitoringrendszer nem is jött létre. Tehát én azt gondolom, hogy a legfontosabb az lenne, hogy itt teljes állományvédelmi felmérést kéne csinálni, amelyre megvannak a különböző szakmai szervezetek, amelyek ezt meg tudják oldani. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Még egy kérdést engedelmeinkkel feltennék. Felolvasnék egy nyilatkozatot, amit önöktől, most február 16-án kaptam. „Alulírtak nyilatkozunk az M6-os és az M3-as autópálya ásatásához kapcsolódó megbízási tételek jogcímének ellenőrzésére való tekintettel, hogy a vonatkozó időszakban - és itt nevek jönnek, akiket én nem akarok felolvasni -, akik jelenleg a Magyar Nemzeti Múzeum közalkalmazotti jogviszonyban álló dolgozói, közalkalmazotti jogviszonyukkal egyidejűleg esetenként megbízási jogviszonyban is álltak a két autópálya-ásatáshoz kapcsolódóan. Megbízási feladatukat tekintve a napi 8 órai közalkalmazotti munkakörbe nem eső feladatokat láttak el, a közalkalmazotti jogviszonyukból eredő munkaidejükön kívül. Azt szeretném mondani ezzel kapcsolatban, hogy – itt van ez a lista is, néhány esetről beszélnek, természetesen a neveket nem fogom elmondani, de – itt van 24-25 olyan eset. Azt gondolom tehát, hogy ezekből az esetekből megállapítható, hogy nem eseti foglalkoztatásról van szó, hanem folyamatos foglalkoztatásról, munkaviszony jellegű foglalkoztatás történt, és hogy ezt nem tartja-e a jelenlegi munkaügyi szabályokkal ellentétesnek. Németh Lászlónétól kérdezem ezt.

NÉMETH LÁSZLÓNÉ gazdasági igazgató (Magyar Nemzeti Múzeum): Tehát azok a dolgozók, akikre nyilatkoztunk, hogy a napi 8 óra mellett megbízási jogviszonyban ellátnak olyan feladatot, ami a munkakörükben nem volt benne, illetve a napi 8 órába nem tartozott, ha ezeken kívül voltak közalkalmazottak, azok azok a közalkalmazottak, akiket határozott időre – erre az időszakra – vettünk föl. De azok megbízási jogviszonyban nem részesültek. Vagy megbízási jogviszonyban voltak erre a feladatra határozott időre vagy határozott idejű közalkalmazotti jogviszonyban voltak. Mi arra nyilatkoztunk ott, mert úgy értelmeztük a kérdést, hogy nyilatkozzunk azokkal a dolgozókkal kapcsolatban, akik egyébként nem erre a

tevékenységre vannak foglalkoztatva a Nemzeti Múzeumban, és megbízási jogviszonyban is voltak erre a feladatra. Mi erre nyilatkoztunk.

ELNÖK: De itt ebben az van, hogy közalkalmazotti jogviszonyukkal egyidejűleg esetenként megbízási jogviszonyban is álltak. Ez az a nyilatkozat.

NÉMETH LÁSZLÓNÉ gazdasági igazgató (Magyar Nemzeti Múzeum): De mondom, hogy a 25-ből, csak akiket név szerint jegyeztünk meg, azok tartoznak a határozatlan idejű közalkalmazotti jogviszonyuk mellett megbízási jogviszonnyal. A többi határozott idejű közalkalmazotti jogviszonyban voltak kimondottan erre a feladatra. Tehát akkor lehet, hogy valami félreértés van.

ELNÖK: Akkor gyakorlatilag önök szerint ez abszolút nem ellentétes a munkajogi szabályokkal.

NÉMETH LÁSZLÓNÉ gazdasági igazgató (Magyar Nemzeti Múzeum): Nem ellentétes, mert a munkajogi szabály azt mondja, hogy abban az esetben nem lehet megbízási jogviszonyt létesíteni a saját közalkalmazottal, ha a munkakörébe tartozó feladatokat látja el a megbízási jogviszonyban is. Ez pedig nem tartozott a munkaköri feladatai közé.

ELNÖK: És arról kaphatunk valami feljegyzést, hogy milyen feladatokat láttak el akkor a munkaköri jogviszonyukban és a megbízási jogviszonyukban? Erről készült valamilyen feljegyzés vagy valamilyen anyag?

NÉMETH LÁSZLÓNÉ gazdasági igazgató (Magyar Nemzeti Múzeum): Akkor semmi gond, ezzel kapcsolatban megküldjük a munkaköri leírásait azoknak, akiket név szerint jelöltünk.

ELNÖK: És amellet azt is, hogy a megbízási viszonyban elvégzett munkájuk mi volt.

NÉMETH LÁSZLÓNÉ gazdasági igazgató (Magyar Nemzeti Múzeum): Igen, hiszen a megbízási jogviszonyos dokumentum, amit megküldtünk önöknek, az tartalmazza.

ELNÖK: Köszönöm.

MENCZER ERZSÉBET (Fidesz): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Én szeretném gazdasági igazgató asszonynak tovább fűzni ezt a kérdéssort. Megnéztük ezeket a listákat, amiket az elnök úr is említett, és több esetben ezek a szerződések formailag és alakilag is hibásak voltak. Az ön egyik közvetlen munkatársának mind a megbízási szerződés tárgya, mind a teljesítés igazolása üresen van a megbízási szerződésnél. Nyilván én sem fogok most nevet említeni, de meg tudjuk mutatni a végén, hogy miről beszélünk. A hölgy a mai napig is ott dolgozik határozatlan közalkalmazotti munkaviszonyban van, és úgy kapott több hónapra megbízási szerződést, hogy nincsen kitöltve a feladat sem. A teljesítésigazoláson az sincs kitöltve, hogy mit végzett el, mindössze annyi van, hogy az M6-os ásatással kapcsolatos kifizetés terhére történik ez a kifizetés. Én ezt rendkívül aggályosnak tartom, és nagyon szeretném megtudni, hogy hogyan történhetett így egy kifizetés a Nemzeti Múzeum részéről úgy, hogy nincsen szabályos szerződés az elvégzett munkát illetően az önök birtokában.

NÉMETH LÁSZLÓNÉ gazdasági igazgató (Magyar Nemzeti Múzeum): Ezt akkor majd kérném szépen konkrétan, hogy miről van szó. Nem tudom, mi történt. Ugyanis, ugye mivel mindig kicsi létszámmal dolgozunk, most ezeket a feladatokat, hogy teljesíteni tudjuk, az egyik kolléganő kiszedte a dokumentumokat, egy másik kolléganőnek, aki hivataloság, odaadtuk, hogy a személyes dolgokat takarja ki, tehát lehet, hogy előfordult olyan, hogy kitakart mindent, tehát azért szeretnénk kérni konkrétan, hogy miről van szó, és akkor küldjük a teljes anyagot.

ELNÖK: Itt csak a személyes adatokat...

NÉMETH LÁSZLÓNÉ gazdasági igazgató (Magyar Nemzeti Múzeum): De lehet, hogy kitakart olyat is...

Ezért kérném konkrétan, hogy meg tudjam mondani, miről van szó. És meg tudjam küldeni.

MENCZER ERZSÉBET (Fidesz): Természetesen meg fogom konkrétan mutatni, én még azt is megteszem, hogy itt még a nevét is letakarom a hölgynek, a megbízási szerződésben csak a személyes adatok lettek kitakarva, az összes többi teljesen jól látható és teljesen üresen maradt. Mi ezzel kapcsolatosan kértünk a Nemzeti Erőforrás Minisztérium közigazgatási államtitkártól egy állásfoglalást, hiszen megmutattuk neki ezt a teljesítésigazolást és megbízási szerződést, és egyértelműen azt a választ kaptuk, hogy meg kellett volna jelölni a feladatot, a munka törvénykönyve fogalmi meghatározását, szerintem ezt a megbízási szerződés szerint, noha az elhatárolás során ugye abszolút világosan látni kellene, hogy a felek között milyen alá- és fölérendeltségi viszony van, a munkavégzésnek milyen rendszeressége volt, ez állandó jellegű volt-e, ez több hónapról szólt, tehát több mint fél évről, a munkáltatónak milyen utasítási joga volt, a munkavállalónak milyen rendelkezésre állási kötelezettsége volt, és hát egyértelmű állásfoglalást kaptunk a tekintetben, hogy ilyen megbízási szerződések tárgyában minden olyan szerződés, amely megjelenésében nem a valóságos szerződéses tartalmat hordozza, vagyis ahol a nyilatkozatban kifejezendő akarat a nyilatkozó valódi akaratától eltér, az egy színlelt szerződés.

NÉMETH LÁSZLÓNÉ gazdasági igazgató (Magyar Nemzeti Múzeum): Erre most nem tudok így válaszolni. Meg fogom nézni az eredetit és be fogom mutatni az eredetit.

MENCZER ERZSÉBET (Fidesz): Mindenféleképpen arra szeretnénk önöket kérni, hogy azon lista tekintetében, amit elnök úr említett, a tekintetében is szeretnénk az összes szerződést látni eredeti állapotában. Köszönjük szépen.

ELNÖK: Szerintem több száz is van. Még kérdés van-e? (*Nincs jelentkező.*) Engedjék meg, hogy mégis visszakanyarodjak az első kérdéshez, amit én tettem fel. Történetesen azt próbáltam itt feszegetni, hogy milyen pressziót gyakoroltak esetleg önökre a minisztériumban. Volt-e önöknek vagy nem önöknek személyes beszélgetésük Hiller Istvánnal? Az intézményükhöz tartozó bármilyen vezetőnek? Azért érzem ezt aggályosnak, mert itt most, ahogy a gazdálkodásról elmondta a főigazgató úr, hogy beraktak egy nagy kosárba valamit és akkor ez a pilótajátékszerűség egy kicsit megütötte a fületem. Tehát még egyszer, azt szeretném kérdezni, hogy akár levélben, akár szóban történt-e a minisztériummal vagy Hiller Istvánnal olyan beszélgetés önök között, amiben a miniszter vagy a minisztérium pressziót gyakorolt önökre ebben a kérdésben. Akár nyíltan, akár burkoltan?

DR. CSORBA LÁSZLÓ főigazgató (Magyar Nemzeti Múzeum): Ketté kell választanom a kérdést, hiszen én tavaly februárban léptem be erre a posztra, tehát még egy pár hónap alatt, amíg az én korszakomban is a KÖSZ létezett és a KÖSZ-szel való együttműködés történt. Tehát azt egyértelműen le kell szögezni, hogy előtte történt-e ilyen, erről Kovács Tibor, volt főigazgató urat kell megkérdezni, aki nyilván rendelkezésre áll. Most beteg sajnos, de biztos, hogy a bizottság rendelkezésére fog állni, és el fogja mondani.

Az én konkrét személyes tapasztalatomat illetően azt kell mondanom, hogy a kinevezés körül többször beszéltem Hiller Istvánnal és ő a KÖSZ-szel kapcsolatban semmilyen különösebb megjegyzést nem tett. Akkoriban én pletykaként hallottam azt, ez 2009 őszén volt, hogy volna egy olyan szándék, hogy már akkor a KÖSZ bekerüljön a Nemzeti Múzeumba. Itt egy óriási különbség van a kettő között, hiszen akkoriban a KÖSZ egy monopolista szervezet volt. Tehát ami most van és ami azelőtt volt, abban az a döntő különbség, hogy az a KÖSZ 500 millió fölötti nagyberuházásokra monopóliummal rendelkezett. Akkor mindenki, akit megkérdeztem, arra figyelmeztetett, hogy vigyázz, mert akkor ez a Nemzeti Múzeum halála. Én akkoriban mint történész több mindent tudtam ezekről a feszültségekről, és ugye vártam azt, hogy lesz-e még ilyen. Nem volt. Tehát semmi ilyen pressziót nem éreztem. Én februárban beléptem, akkor már a viszonyok is olyanok voltak, hogy az én irányomban ilyen nem volt szerencsére, ami hát természetesen azt mutatta, hogy talán ők már érezték, hogy ez a dolog ilyen módon nem fog sokáig menni. Magyarul a KÖSZ-nek ez a sajátos szerepe, amit három éven át játszott, azt – gondolom – nem gondolhatta így, hogy ez így fog tovább menni, valamikor 2010 márciusában, pláne áprilisában. Én erre gondolok, és ebből gondolom, hogy már szerencsére felém ez a pletykaszerű dolog ténylegesen hivatalosan nem jelent meg.

REZI KATÓ GÁBOR főigazgató-helyettes (Magyar Nemzeti Múzeum): Szeretnék egy kiegészítést tenni ahhoz a mechanizmushoz, hogy hogyan történt ezeknek a lelőhelyeknek a kiválasztása. Itt van a kezemben 2007. május 14-ről egy levél Világos Gábor úrtól a Kovács Tibor főigazgatóhoz. Ez az első megkeresés abban a tárgyban, hogy a Nemzeti Múzeum vegyen részt az M6-os autópálya-feltárásokban. Itt a következőt írja a Világos Gábor úr: „a nevezett ásatási területek vonatkozásában a régészeti feltárási jogosultsággal rendelkező intézményekkel együttműködésre törekszünk.” Tehát mi a legjobb tudomásunk szerint vettünk ebben a dologban részt, fel sem merült, hogy monopolszerűen lehet csak részt venni ezekben az M6-os ásatásokban. Mégpedig a következőképpen történt ezeknek a lelőhelyeknek a kiválasztása. Kaptunk egy listát az előzetes hatástanulmányok alapján, hogy melyik lelőhelyen milyen leletanyag várható. Mi ezekből a listákból jelöltük be azokat, amelyekre nekünk a gyűjteményünk gyarapítására szükségünk van. Majd ezeket a kéréseket, amelyeket a további intézmények, az ELTE, akik még részt vettek ezekben a dolgokban, szintén bejelölték, és legjobb tudomásom szerint a KÖSZ tudományos tanácsadó testülete döntött arról, hogy melyik intézmény melyik lelőhely ásatási jogát kaphatja meg.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Megkérdezem, hogy van-e valakinek még kérdése. Pálffy képviselő úr!

PÁLLFY ISTVÁN (KDNP): Köszönöm szépen, elnök úr. Mielőtt elnök úr lezárja, a magam részéről én is megköszönöm önöknek, hogy megtisztelték a bizottság kihelyezett ülését és választ adtak a kérdésekre. Van olyan, ami – ahogy zártuk – nem megnyugtató, de kaptunk olyan ígéretet, hogy ezt tovább vizsgálják. Azt viszont kiemelném és egy ilyen megnyalozott postairont aláhúzva tenném oda, hogy egyrészt a KÖSZ jogutódjának azt az összeget, amelyet tovább nem használnak a Nemzeti Múzeumnál, azt biztosítják. Öröm az is, hogy együtt kereshetjük tovább mondjuk, egy olyan 60 milliós nagyságrend indokoltságát, és

azt is várjuk akkor erősen, hogy arra vonatkozólag legyenek számok, hogy a KÖSZ-től átvett leletanyag újrarestaurálása és megfelelő állapotba hozása mibe kerül. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Ha nincs senkinek további kérdése, akkor tisztelettel megköszönöm a megjelenésüket. Köszönöm szépen, hogy rendelkezésünkre álltak és az egyebek napirendi pontra két perc technikai szünet után térünk rá. *(A meghívottak távoznak az ülésteremből.)*

Egyebek

Röviden térnék rá az egyebek napirendre. Mint bizonyára tudjátok, szándékomban áll ennek az albizottságnak az elnökségéről lemondani, és átadni azt Menczer Erzsébet képviselő asszonynak. Ezt megbeszéltem L. Simon László bizottsági elnök úrral és a képviselő asszonnal is. Mindkettőjüknél megértésre találtam. A döntésem okai: mint bizonyára értesültetek róla, szakmámhoz és hivatásomhoz sokkal közelebb álló területen is kell a jövőben dolgoznom, ez történetesen a Pécsi Nemzeti Színház felépítése, fejlesztése. Ez olyan mennyiségű munkát ró rám, ami mellett nem tudok plusz munkát végezni, nem tudok összefogni felelősséggel egy ilyen bizottságot. Természetesen a bizottság munkájában, hogyha igényt tartotok rá, szívesen részt veszek és egyes ülésekre eljövök. De az egésznek az összefogása, még akkor is, hogyha a koordinálásban nagyon aktív segítőkre találtam, nem fér bele sem az energiámba, sem az időmbe. Tehát a döntésem oka ez. Én arra kérek benneteket, hogyha valakinek ezzel kapcsolatban mondandója van, azt tegye meg. Elsősorban Menczer képviselő asszonyt megkérném, hogy a bizottság előtt is mondja el, hogy elfogadja-e ezt az általam történt jelölést.

MENCZER ERZSÉBET (Fidesz): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Megtiszteltetés számomra, hogy egy ilyen komoly feladatot elláthatok. Ha és amennyiben mindannyian úgy gondoljuk, akkor köszönettel veszem, és elvállalom ezt a feladatot mindazzal, hogy mindannyiotok munkájára számítok a továbbiakban is, és a szakértők munkáját is szeretném továbbra is segítségül hívni, akik eddig is a rendelkezésünkre álltak, és nagyon bízom abban, hogy az albizottsági munkánk eredményes lesz, és természetesen Gulyás Dénes képviselőtársam munkájára is maximálisan számítunk.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Szavazásra teszem fel a kérdést. Ki az, aki igennel szavaz arra, hogy Menczer képviselő asszony átvehesse tőlem ezt a posztot? *(Szavazás.)* Egyhangú. Köszönöm szépen.

Tisztelt Vendégeink! Tisztelt Képviselőtársak! Nagyon szépen köszönöm a megjelenést, a következő albizottsági ülés időpontját Menczer elnök asszony fogja kitűzni. Minden jót a nap és az év hátralévő részére. Köszönöm szépen.

(Az ülés befejezésének időpontja: 11 óra 37 perc)

Gulyás Dénes
az albizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Lajtai Szilvia